

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

P/12/086
LKR- 4100-03-01/2012

Kraków, dnia kwietnia 2012 r.

**Pani
Barbara Baran
Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie
ul. Przy Rondzie 7
31-547 Kraków**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r. poz. 82), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Sądzie Okręgowym w Krakowie, zwanym dalej „Sądem”, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r.

W związku z wynikami kontroli, przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym przez Panią Prezes w dniu 4 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie pozytywnie ocenia wykonanie przez Sąd budżetu państwa w 2011 r. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK pozytywnie ocenia realizację przez Sąd dochodów budżetowych w 2011 r. Uzyskane w tym okresie dochody w wysokości 26.368,9 tys. zł stanowiły 122,8% dochodów zaplanowanych oraz były o 4,5% wyższe od dochodów wykonanych w 2010 r. Uzyskane dochody przekazywano na rachunek budżetu państwa w należytym wysokości i w terminach zgodnych z postanowieniami § 13 ust.4 i § 21 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych (Dz. U. Nr 11, poz. 69). W strukturze dochodów Sądu w 2011 r. główne pozycje stanowiły dochody z tytułu grzywien, opłat i kosztów sądowych (tj. 98,1% wszystkich dochodów uzyskanych w kontrolowanym okresie). Szczegółowemu badaniu poddano pozostałe dochody wykonane w 2011 r. w łącznej kwocie 499,6 tys. zł, z następujących tytułów: dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych (§ 075), wpływy z usług (§ 083), wpływy ze sprzedaży składników majątkowych (§ 087), pozostałe odsetki (§ 092) oraz wpływy z różnych dochodów (§ 087). Nieprawidłowości zarówno w ich naliczaniu jak i egzekwowaniu nie stwierdzono. Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2011 r. wyniosły 4.948 tys. zł, w tym zaległości netto 3.431,8 tys. zł, i były wyższe o 16% w stosunku do 2010 r., a zaległości netto zmniejszyły się o 2,1%. Omawiane należności dotyczyły dochodów z tytułu grzywien, opłat i kosztów sądowych wynikających z orzeczeń w sprawach karnych, cywilnych i gospodarczych. W celu wykonania dochodów z przypisanych należności wysyłano wezwania do zapłaty oraz korzystano z możliwości egzekucji przez komornika.
2. Plan wydatków po zmianach na 2011 r. został wykonany w łącznej kwocie 75.246 tys. zł, tj. w 98,8%. W okresie roku budżetowego 2011 dokonano w tym planie łącznie 116 zmian. W ocenie Izby - na podstawie badania wybranych do kontroli 24 zmian – zostały one dokonane w oparciu o obowiązujące przepisy oraz uzasadnione. NIK nie wnosi uwag do sposobu planowania wydatków na 2011 r. Pozytywnie ocenia się podejmowane przez Sąd działania w celu zmniejszenia kosztów jego funkcjonowania (m.in. w zakresie usług telekomunikacyjnych i pocztowych oraz dostaw energii elektrycznej). W ocenie NIK, w 2011 r. zapewniono zasilanie Sądu środkami budżetowymi w sposób płynny i gwarantujący terminową realizację zobowiązań. Zwrotu niewykorzystanych w 2011 r. środków budżetowych w kwocie 20.015,19 zł (łącznie zwrotu przez Sąd Okręgowy w Krakowie jako dysponenta II stopnia) dokonano

w terminach określonych w § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych (Dz. U. z dnia 23 stycznia 2008 r.).

3. NIK - na podstawie wyników badania wydatków pozapłacowych na łączną kwotę 7.700.408,10 zł - pozytywnie ocenia wydatkowanie przez Sąd środków budżetowych w 2011 r. Odbywało się ono w sposób legalny, celowy i gospodarny. Nie stwierdzono przypadków nierzetelnej kalkulacji wydatków pod kątem uzyskiwanych efektów, a wyniki analizy przebadanej próby dowodów (wraz z odpowiednią dokumentacją) wskazują, że poniesione w 2011 r. wydatki służyły realizacji zadań statutowych jednostki.

Dokonywanie wydatków poprzedzone było podpisaniem stosownych umów lub porozumień, których zawarcie odbywało się za wiedzą Głównego Księgowego Sądu lub jego zastępcy. Zakupy towarów i usług były również dokonywane na podstawie stosownych zleceń składanych kontrahentom, które to zlecenia – zgodnie z wewnętrznymi regulacjami – posiadały akceptację Dyrektora Sądu, Głównego Księgowego oraz komórki merytorycznej. Wszystkie skontrolowane wydatki zostały dokonane w obligatoryjnym terminie. Każdorazowo przed dokonaniem płatności Główny Księgowy Sąd lub jego zastępcę dokonywali wstępnej kontroli wydatku pod kątem ujęcia w planie wydatków budżetowych.

Na podstawie skontrolowanej próby wydatków, a w szczególności wydatków na zakupy inwestycyjne, nie stwierdzono przypadków realizacji zakupów towarów i usług niezgodnie z zawartymi umowami/zamówieniami. I tak przykładowo wszystkie dostawy zakupionych dóbr inwestycyjnych objęte wydatkami w § 6060 na łączną kwotę 499,8 tys. zł zostały zrealizowane w umownym terminie. Zakupiony i dostarczony w 2011 r. sprzęt (klimatyzatory, sprzęt komputerowy, centrala dźwiękowego systemu ostrzegawczego oraz system telekomunikacyjny) został prawidłowo ujęty w ewidencji środków trwałych i poprawnie zaliczony do właściwej kategorii środków trwałych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2010, Nr 242, poz. 1622).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na dokonywanie przez SO wydatków znacznie przed wymagalnym terminem płatności. Kontrola wykazała, że wydatki w łącznej kwocie 3.451,0 tys. zł (4,6% wydatków ogółem wykonanych w 2011 r.) zostały zrealizowane na podstawie 20 dowodów źródłowych w okresie od 5 dni do 31 dni przed obligatoryjnym terminem płatności. Zdaniem NIK, w celu umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki środkami budżetowymi, szczególnie w warunkach deficytu budżetowego, jednostki budżetowe powinny regulować swoje zobowiązania z możliwie najmniejszym wyprzedzeniem w stosunku do obligatoryjnych terminów płatności. Taki sposób postępowania sprzyjał będzie oszczędnemu działaniu oraz rzetelnemu zarządzaniu środkami na rachunkach bankowych.

NIK zwraca uwagę na wystąpienie nieprawidłowości polegającej na wypłacie z budżetu państwa odsetek ustawowych w łącznej kwocie 15,8 tys. zł. Konieczność wypłaty ww. odsetek wystąpiła na skutek ponownego przeliczenia przez Sąd wynagrodzeń dla grupy 18 sędziów, które wynikało z decyzji Pani Prezes podjętej na podstawie otrzymanej w grudniu 2010 r. interpretacji zapisów ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 459).

4. Analiza przebiegu postępowań o udzielenie trzech zamówień publicznych na kwotę ogółem 1.902,4 tys. zł (z tego do sfinansowania przez Sąd w kwocie 1.556,4 tys. zł) wykazała, że dokonano ich z zachowaniem wymogów określonych przez ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.). Wybrane zostały oferty najkorzystniejsze, a umowy zawarte z wykonawcami zabezpieczały należyte wykonanie zadań. Zamówienia zostały zrealizowane prawidłowo.
5. Wysokość wynagrodzeń osobowych w Sądzie w 2011 r. nie przekroczyła kwoty określonej w planie finansowym po zmianach i wynosiła 45.117,5 tys. zł oraz stanowiła 101,5% analogicznych wydatków poniesionych w 2010 r. Przeciętne zatrudnienie w 2011 r. wyniosło 618 osób, co stanowiło wzrost o 8 osób w stosunku do przeciętnego stanu zatrudnienia w 2010 r.
6. W ocenie NIK, przyjęta w Sądzie organizacja systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej spełniała wymogi przepisów prawa w tym zakresie. W szczególności dokumentacja opisująca zasady rachunkowości zawierała wszystkie elementy określone w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), w tym prawidłowo opracowany i na bieżąco aktualizowany zakładowy plan kont. Wprowadzono również odpowiednie regulacje w sprawie kontroli zarządczej – było to m.in. Zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 9 marca 2011 r. określające Zasady Kontroli Zarządczej oraz Regulamin Zarządzania Rysykiem.

NIK nie wnosi uwag do stosowanego w Sądzie systemu finansowo – księgowego, który w wersji zaktualizowanej w 2009 r. został przyjęty do stosowania przez kierownika jednostki. Funkcjonujący w Sądzie system księgowości komputerowej zapewniał m.in. kontrolę zapisów oraz ich poprawności (w tym poprawności i sekwencji dat) oraz pozwalał na bieżące zatwierdzanie zapisów księgowych.

7. NIK nie wnosi uwag do przeprowadzonej inwentaryzacji. Prawidłowo przeprowadzono inwentaryzację stanu kasy prowadzonej w jednostce, w tym środków pieniężnych, druków ścisłego zarachowania, depozytów dokumentarnych oraz wartościowych. Ponadto w 2011 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzono inwentaryzację magazynu Sądu oraz dokonano uzgodnień sald, w tym w drodze weryfikacji (m.in. salda należności i stany środków pieniężnych na rachunkach bankowych, których salda potwierdzone zostały poprzez banki prowadzące rachunki Sądu). W 2011 r. Sąd nie miał obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych – została ona przeprowadzona w 2010 r.
8. Księgi rachunkowe w Sądzie były prowadzone rzetelnie. Badanie ksiąg rachunkowych, przy użyciu metody monetarnej, za pomocą programu „Pomocnik Kontrolera” pozwala na wydanie pozytywnej opinii w zakresie poprawności formalnej skontrolowanej próby dowodów oraz prawidłowości ich ujęcia w księgach rachunkowych. Analizie poddano 224 dowody o łącznej wartości 7.700.408,10 zł, w tym w warstwie celowej 14 dowodów (2.664.801,45 zł), w warstwie obligatoryjnej 64 dowody (3.807.744,79 zł) oraz w warstwie losowej 146 dowodów (1.227.861,89 zł).
9. Zdaniem NIK sprawozdania budżetowe roczne: Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2011 r. Dane wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania jednostkowe Sądu (dysponent III stopnia) sporządzono terminowo. Sąd Okręgowy w Krakowie jako dysponent II stopnia sporządzał również sprawozdania łączne (w oparciu o dane otrzymywane z pozostałych sądów okręgu krakowskiego -12 sądów rejonowych), które były przekazywane do Sądu Apelacyjnego w Krakowie w terminach wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych (Dz. U. z dnia 23 stycznia 2008 r.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie oceny i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Akta kontroli